

خدا بدگوییِ علنی را دوست ندارد؛ ولی کسی که به او ستم شده، می‌تواند چنین کند و آن هم در حدّ همان ظلم. حواستان باشد: خدا شنوایی داناست. ۱۴۸
خوبیِ دیگران را چه آشکار کنید چه مخفی، اشکالی ندارد و اگر از بدی‌شان بگذرید، خدا هم گذشت‌کننده‌ای تواناست. ۱۴۹

کسانی که خدا و پیامبرانش را درست و کامل باور ندارند، یعنی می‌خواهند در ایمان آوردن به خدا و پیامبرانش فرق بگذارند، به این صورت که می‌گویند: «بعضی از پیامبران را قبول داریم و بعضی دیگر را نه!» و می‌خواهند در این میان به راه دلخواه خودشان بروند، آن‌ها با این باورهای نیم‌بند، حقیقتاً بی‌دین‌اند و برای این بی‌دین‌ها عذابی خفت‌بار آماده کرده‌ایم. ۱۵۰

ولی کسانی که خدا و پیامبرانش را باور دارند و در اصل نبوت بین هیچ‌یک از پیامبران فرق نمی‌گذارند، خدا پاداششان را خواهد داد. آخر، خدا آمرزندهٔ مهربان است. ۱۵۲

با اینکه قرآن هست، یهودی‌ها از تو می‌خواهند کتاب دیگری از آسمان برایشان بفرستی! اما این بهانه است؛ زیرا عجیب‌ترش را از موسی خواستند و گفتند: «خدا را نشانمان بده تا او را با چشم ببینیم!» بابت همین درخواست نابجایشان، صاعقه‌ای مرگ‌بار آن‌ها را فرا گرفت! تازه، بعد از آن همه معجزه‌ها و دلیل‌های واضح بر نادرستی بت‌پرستی، به گوساله‌پرستی رو آوردند! ولی از سر این تقصیرشان هم گذشتیم و موسی را بر بت‌پرست‌ها و گوساله‌پرست‌ها کاملاً پیروز کردیم. ۱۵۳

برای تعهدگرفتن از آن‌ها، کوه طور را بلند کردیم و بالای سرشان نگه داشتیم و گفتیم: «با نهایت تواضع، از در بزرگ شهر آریحا وارد شوید» و نیز گفتیم: «از دستور ممنوع بودن ماهیگیری در روزهای شنبه سرپیچی نکنید». بله، برای عمل به دستورات تورات از آن‌ها تعهد محکم گرفتیم؛ ۱۵۴

۱. این داستان‌ها در چند جای قرآن به صورت جدا جدا یا یکجا آمده است، برای نمونه در آیه‌های ۵۰ به بعد سورهٔ بقره (ص ۸). این همه تکرار و تأکید بر حوادثی که بر سر مردم بنی‌اسرائیل آمده است، شاید برای این باشد که همهٔ مردم دنیا و به‌ویژه مسلمانان همیشه در خطر روبه‌رو شدن با این‌طور حوادث هستند.

ولی به خاطر: ۱. پیمان شکنی هایشان؛ ۲. باور نکردن آیه‌ها و نشانه‌های خدا؛ ۳. به شهادت رساندن ناجوانمردانه پیامبران؛ ۴. این بهانه‌شان که: «فهم ما کور است!» و البته این طور نیست؛ بلکه خدا از سرب‌بی دینی‌شان مُهر بدبختی بر دل هایشان زده و در نتیجه جز عده کمی‌شان ایمان نمی‌آوردند؛ ۵. نپذیرفتن حرف مریم و تهمت بزرگی که به او زدند؛ ۱۵۶

۶. اینکه با افتخار گفتند: «ما پیامبری را کشتیم که نامش عیسی بن مریم بود و لقبش مسیح.» در صورتی که نه او را کشتند و نه به‌دارش کشیدند؛ بلکه شخصی هم قیافه او را کشتند! البته آن‌هایی که در چگونگی کشته شدن عیسی اختلاف دارند، در اصل کشته شدنش هم مرددند و از سرنوشتش اطلاع درستی ندارند و فقط به حدس و گمان تکیه کرده‌اند. یقیناً او را نکشته‌اند؛ ۱۵۷ بلکه خدا او را زنده به سوی خود بالا برد؛ چراکه خدا شکست‌ناپذیر کار درست است. ۱۵۸ در ضمن، همه یهودی‌ها و مسیحی‌هایی که در آخرالزمان زندگی می‌کنند، بعد از ظهور عیسی و قبل از مرگش، حتماً به او ایمان می‌آورند^۱ و او هم روز قیامت درباره آن‌ها شهادت می‌دهد؛ ۱۵۹

بله، به خاطر این همه ظلمی که از یهودی‌ها سرزد؛ ۷. همچنین مانع شدنشان از بندگی خدا؛ ۸. رباخواری‌شان، با آنکه از آن منع شده بودند؛ ۹. و بالا کشیدن مال مردم، در دنیا و آخرت گرفتار عذاب شده و می‌شوند؛ از جمله، برخی چیزهای پاک و پاکیزه‌ای را که برایشان حلال بود، حرام کردیم^۲ و برای بی‌دین‌هایشان هم عذابی زجرآور آماده ساخته‌ایم؛ ۱۶۰ ۱۶۱

اما عالمان ثابت قدم اهل کتاب و مؤمنان‌شان و به‌ویژه اهل نماز و نیز اهل صدقه، واقعاً باور دارند آنچه را برای تو و پیامبران قبل از تو فرستاده شده است. بله، به همه آنانی که خدا و روز قیامت را باور دارند، پاداشی بزرگ خواهیم داد. ۱۶۲

۱. یعنی یهودی‌ها او را به پیامبری می‌پذیرند و مسیحی‌ها از خدادانستن او دست می‌کشند و این وقتی است که حضرت عیسی علیه السلام هنگام ظهور حضرت مهدی علیه السلام، از آسمان فرود می‌آید و از باران آن حضرت می‌شود و پشت سرش نماز می‌خواند و یهودی‌ها و مسیحی‌ها نیز به آنان ایمان می‌آورند.

۲. برخی از آنچه بر یهودی‌ها حرام شد، در آیه ۱۴۶ سوره انعام (ص ۱۴۷) آمده است.

باید هم به همهٔ پیامبران ایمان بیاورند، چون ما همان طور به توحی کردیم که به نوح و پیامبران بعدش هم وحی کردیم. بله، به ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و پیامبران از نسل یعقوب^۱ و عیسی و ایوب و یونس و هارون و سلیمان وحی کردیم و به داوود هم کتاب زیور^۲ دادیم. ۱۶۳

در کل، هم به پیامبرانی که داستانشان را قبلاً برایت گفته‌ایم، وحی کردیم و هم به پیامبرانی که داستانشان را برایت نگفته‌ایم. به علاوه، خدا با موسی به طور ویژه حرف زد. ۱۶۴ این پیامبران مژده‌رسان و هشداردهنده بودند تا بعد از آمدن پیامبران، دیگر عذر و بهانه‌ای برای مردم در برابر خدا باقی نماند. بله، خدا شکست‌ناپذیر کار درست است. ۱۶۵

به هر حال، اگر قرآن را قبول ندارند، خدا با همین معجزه‌اش شهادت می‌دهد به درستی قرآنی که به علم خودش برایت فرستاده است. فرشتگان هم به درستی‌اش شهادت می‌دهند؛ اما همین بس که خدا شاهد باشد. ۱۶۶ البته کسانی که بی‌دینی کنند و با نپذیرفتن قرآن مانع بندگی خدا شوند، دچار گمراهی بی‌پایانی شده‌اند. ۱۶۷

بله، کسانی که بی‌دینی کنند و با مانع شدن از بندگی خدا، به خودشان و دیگران بد کنند، محال است خدا آن‌ها را بیامرزد و به راهی ببرد، ۱۶۸ جز به راه جهنم که همیشه آنجا ماندنی‌اند! این برای خدا آسان است. ۱۶۹

مردم! همان پیامبری که انتظارش را می‌کشیدید، با دین و کتاب آسمانی به‌سویتان آمده است؛ پس ایمان بیاورید که به نفعتان است. اگر هم ناشکری و بی‌دینی کنید، دودش به چشم خودتان می‌رود؛ چون آنچه در آسمان‌ها و زمین است، فقط مال خداست و او دانای کار درست است. ۱۷۰

۱. معنای «اسباط» در پاورقی آیهٔ ۱۳۶ سورهٔ بقره (ص ۲۱) آمده است.

۲. کتاب‌های آسمانی که به پیامبران داده شد، دو گونه بود: ۱. پنج کتاب پنج پیامبر اولوالعزم که احکام قانون‌گذاری در آن بود و اعلام آیین جدید می‌کرد؛ ۲. کتاب‌هایی بدون احکام تازه، مانند زیور، شامل پندها و راهنمایی‌ها و دعاها.

مسیحی‌ها! در معارف دینتان تحریف و بزرگ‌نمایی نکنید و درباره‌ی خدا جز حقیقت نگویند. عیسیای مسیح، پسر مریم، فقط پیامبر خدا بود و البته مخلوق ویژه‌اش و روحی از طرف او که به مریم هدیه داد. بنابراین، به خدا و پیامبران‌اش ایمان بیاورید و نگویند: «سه خدا هست.» به نفعتان است که از این حرف‌ها دست بردارید. خدا فقط معبود بی‌گانه است و شأنش بالاتر از این است که فرزندی داشته باشد؛ زیرا آنچه در آسمان‌ها و زمین است، فقط مال اوست. همین بس که چنین خدایی همه‌کاره‌ی عالم باشد. ۱۷۱

مسیح از اینکه بنده‌ی او باشد، هرگز سرپیچی نکرده و نمی‌کند. فرشتگان نزدیک به خدا هم همین‌طور. خدا افرادی را که از پرستش او سرپیچی کنند و شاخ‌وشانه بکشند، به همین زودی‌ها در پیشگاه خودش یکجا احضار می‌کند. ۱۷۲

پس به کسانی که ایمان آورده و کارهای خوب کرده‌اند، کامل پاداش می‌دهد و تازه، از سر بزرگواری‌اش آنان را به رشد و تعالی می‌رساند؛ اما کسانی را که از پرستش او خودداری کرده‌اند و در برابرش شاخ‌وشانه کشیده‌اند، به عذابی زجرآور دچار می‌کند و دیگر، برای خودشان جز خدا یار و یاورى پیدا نمی‌کنند. ۱۷۳

مردم! دلیلی بسیار روشن، یعنی قرآن، برایتان آمده است. بله، نور روشنگر قرآن را بر شما تابانده‌ایم. ۱۷۴ خدا کسانی را که باورش کنند و به او پناه ببرند، زیر چتر لطف و بزرگواری‌اش می‌گیرد و برای رسیدن به خودش، آنان را به راه درست زندگی می‌برد. ۱۷۵

پیامبر! دربارهٔ ارث برادران و خواهران از تو می‌پرسند. بگو: «خداست که دربارهٔ آن‌ها به شما جواب می‌دهد: اگر برادری از دنیا برود و والدین و بچه‌ای نداشته باشد و فقط یک خواهر پدرداری یا پدری تنها داشته باشد، نصف ارث به او می‌رسد.^۱ در ضمن، اگر آن خواهر بمیرد و والدین و بچه‌ای نداشته باشد، آن برادر تمام دارایی‌اش را به ارث می‌برد. حال، اگر دو خواهر باشند، دوسوم ارث به آن‌ها می‌رسد و اگر چند برادر و خواهر باشند، همهٔ ارث را می‌برند؛ این‌طور که سهم هر برادر، به اندازهٔ سهم دو خواهر است.» خدا آیات و احکامش را برایتان توضیح می‌دهد تا مبدا گمراه شوید. خدا هر چیزی را می‌داند. ۱۷۶

سورهٔ مائده

به نام خدای خوبِ مهربان

مسلمانان! به تمام قراردادهای خودتان پایبند باشید. گوشت دام‌های زبان بسته برایتان حلال است؛ مگر آن دام‌هایی که نامشان در دو آیهٔ بعد برایتان می‌آید. البته در حال احرام، دام‌های وحشی را شکار نکنید.^۲ خدا به هر کاری صلاح بداند، فرمان می‌دهد. ۱

مسلمانان! به اعمال و آداب حج بی‌احترامی نکنید. احترام این‌ها را هم نگه دارید: ماه حرام^۳ و قربانی‌های بی‌نشان و نشان‌دار^۴ و حاجیان خانهٔ خدا که دنبال لطف و رضایت خدا هستند.

وقتی از احرام خارج شدید، اجازه دارید شکار کنید.^۵ کینه‌توزی اهل مکه، همان‌ها که مانع ورودتان به مسجد الحرام می‌شدند، و ادارتان نکنند که به حقوقشان تجاوز کنید. در کارهای خوب و رعایت حقوق دیگران به همدیگر کمک کنید و در سهل‌انگاری و تجاوز به حقوق دیگران، به همدیگر کمک نکنید. در حضور خدا مراقب رفتارتان باشید که مجازات خدا شدید است! ۲

۱. احکام ارث برادران و خواهران فقط مادری، در آیهٔ ۱۲ همین سوره آمد.

۲. در حال احرام، حدود بیست کار بر حاجی حرام است، از جمله شکار که البته امروزه به ندرت پیش می‌آید.

۳. دربارهٔ «ماه حرام» یاورقی آیهٔ ۱۹۴ سورهٔ بقره (ص ۳۰) را ببینید.

۴. چهارپایان نشاندار یعنی چهارپایانی که علامت‌گذاری‌شان می‌کنند تا همه بدانند آن‌ها برای مراسم قربانی حج در نظر گرفته شده‌اند و نباید کاری به کارشان داشته باشند.

۵. دربارهٔ شکار در حال احرام، آیه‌های ۹۴ تا ۹۶ همین سوره را بخوانید.

خوردن این‌ها بر شما حرام است: حیوان مرده، خون، گوشت خوک، حیوان حلال‌گوشتی که با نام غیر خدا سر بریده شود، حیوانی که خفه شده یا با کتک خوردن یا پرت شدن از بلندی یا با شاخ زدن حیوان دیگری تلف شده باشد و نیز نیم‌خوردهٔ درندگان؛ مگر آنکه تا نمرده‌اند، سرشان را ببرید. حیوانی هم که در برابرت‌ها قربانی شده و گوشتی که با قمار بازی تقسیم کرده‌اید، بر شما حرام است. همهٔ این کارها انحراف از دستوره‌ای خداست. البته هرکه به گرسنگی شدید دچار شود و به اندازهٔ ضرورت و با بی‌میلی مجبور به خوردنشان شود، سهل‌انگاری نکرده؛ زیرا خدا آمرزندهٔ مهربان است. امروز با انتخاب جانشین پیامبر، دشمنان بی‌دینتان از نابودی دینتان ناامید شدند؛ بنابراین دیگر از آن‌ها نترسید و فقط از من حساب ببرید. امروز مجموعهٔ دینتان را کامل کردم، نعمت ولایت را بر شما تمام ساختم و راضی‌ام از اینکه دینتان اسلام باشد. ۳

از تو می‌پرسند که چه خوردنی‌هایی برایشان حلال است؟ بگو: «همهٔ چیزهای پاک و پاکیزه برایتان حلال است. از صیدی بخورید که حیوانات شکاری دست‌آموزتان می‌گیرند. این شکار کردن را از آموخته‌های خدادادی‌تان به آن‌ها یاد داده‌اید. وقت فرستادن حیوان شکاری نام خدا را ببرید. برای تفریح و خوش‌گذرانی سراغ شکار نروید؛ زیرا خدا به سرعت حسابرسی می‌کند.» ۴

بله، امروز همهٔ چیزهای پاک و پاکیزه برایتان حلال است. هم غذاهای اهل کتاب برای شما حلال است و هم غذاهای شما برای آن‌ها.

همچنین، با پرداخت مهریه و رعایت پاک‌دامنی و خودداری از رابطهٔ نامشروع و دوست‌دختربازی^۲ می‌توانید با بانوان پاک‌دامن مسلمان و بانوان پاک‌دامن اهل کتاب ازدواج کنید.

البته هرکه با سوءاستفاده از این راحت‌گیری در ازدواج با اهل کتاب، دچار سهل‌انگاری در اعتقادات و واجبات دینی شود، کارهای خوبش هم هدر می‌رود و در آخرت نیز سرمایهٔ عمرش را باخته است! ۵

۱. منظور روز هجدهم ذی‌حجهٔ سال دهم هجری است که حضرت محمد ﷺ در منطقهٔ غدیر خم و به دستور خدای حکیم، حضرت علی (ع) را صریحاً به ولایت و جانشینی خود و به امامت و حکومت مسلمانان انتخاب کرد.
 ۲. این آیه و آیهٔ ۲۵ سورهٔ نساء (ص ۸۲)، داشتن دوست‌دختر و دوست‌پسر را به صراحت نکوهش می‌کنند. در عوض، مسلمانان را به ازدواج سالم تشویق می‌کنند، از هر نوعی که باشد.

مسلمانان! وقتی می‌خواهید نماز بخوانید، اول وضو بگیرید؛ به این ترتیب که صورت و دست‌هایتان تا آرنج را بشویید و جلوی سرتان را مسح کنید. روی پاهایتان را هم تا برآمدگی روی پا. اگر جُنُب بودید، غسل کنید. اگر بیمار بودید و آب برایتان ضرر داشت، یا در سفر بودید و آب پیدا نکردید، آن وقت، در دو جا، با خاکِ پاک تیمّم کنید: بعد از اینکه از دست‌شویی آمدید یا اینکه با بانوان تماس جنسی داشتید.

تیمّم این‌طور است: دو کفِ دست را روی خاک بزنید و به پیشانی و پشت دست‌هایتان بکشید. خدا که نمی‌خواهد به شما سخت بگیرد؛ بلکه می‌خواهد پاکتان سازد و نعمتش را بر شما تمام کند تا شکر کنید. ۶

نعمت بزرگ خدا یعنی اسلام را در حقّ خود فراموش نکنید و نیز تعهدی را که در قبول اسلام از شما گرفت. منظور، وقتی بود که گفتید: «گوش به فرمانیم.» در حضور خدا مراقب رفتارتان باشید که خدا خوب می‌داند هر آنچه را در دل‌ها می‌گذرد. ۷

مسلمانان! برای رضای خدا با تمام توان ایستادگی کنید و هر جا لازم است، برای اجرای عدالت شهادت دهید. کینه‌توزی یکی از دو طرفِ دعا شما را در دام بی‌عدالتی نیندازد.

طبق عدالت رفتار کنید که با تقوآمداری بیشتر جور درمی‌آید. در حضور خدا شهادتِ ناحق ندهید و از شهادتِ بحق خودداری نکنید که خدا آگاه است که

چه می‌گویید. ۸

خدا به مسلمانانی که کارهای خوب کرده‌اند، وعدهٔ آمرزش و پاداشی بزرگ داده

است. ۹

اما بی‌دین‌هایی که نشانه‌های ما را دروغ بدانند، جهنمی‌اند! ۱۰
مسلمانان! نعمت خدا به خودتان را فراموش نکنید: همان وقت‌هایی که دشمنانتان، برای نابودی اسلام، قصد دست‌درازی به شما داشتند؛ ولی خدا شترشان را از سرتان کم کرد. در حضور خدا، مراقب باشید عهدشکنی نکنید. مؤمنان باید فقط به خدا توکل کنند. ۱۱

خدا از یهودی‌های بنی‌اسرائیل تعهد محکم گرفت؛ این‌طور که برای گروه‌های دوازده‌گانه‌شان، دوازده نفر از خودشان را سرپرست کردیم. خدا شرط کرد: «حتماً هوایتان را دارم. اگر نماز را با آدابش بخوانید، صدقه بدهید، پیامبران را باور کنید، حامی‌شان باشید و در کل، کارهای خوب پیش خدا پس‌انداز کنید،^۱ در عوض این‌ها حتماً گناهان کوچکی را که از دستتان در رفته است، بدون توبه محو می‌کنم^۲ و حتماً در باغ‌هایی پردرخت جایتان می‌دهم که در آن‌ها جوی‌ها روان است. پس اتمام حجت می‌کنم: بعد از این، هر کدامتان بی‌دینی و عهدشکنی کند، قطعاً راه درست را گم کرده است.» ۱۲

برای عهدشکنی‌شان، لعنتشان کردیم و دل‌هایشان را سفت و سخت ساختیم. به همین خاطر، مطالب تورات را تغییر می‌دادند یا کم‌وزیاد می‌کردند. آن وقت، بخش مهمی از حرف‌هایی را فراموش کردند که آن‌ها را به خود می‌آورد.

تازه، هر بار، متوجه خیانت جدیدی از آن‌ها می‌شوی! مگر عده کمی‌شان که خیانت نمی‌کنند. با این حال فعلاً از آن‌ها گذشت کن و به رویشان نیاور که خدا درستکاران را دوست دارد. ۱۳

۱. «قرض الحسنه» در فرهنگ قرآنی هر کار خیری را در بر می‌گیرد: قرض دادن به دیگران، عبادت‌کردن مانند نماز و روزه، کارهای خدماتی مثل ساختن مدرسه و مسجد و درمانگاه، دفاع از اسلام و کشورهای اسلامی و... آیة ۲۴۵ سوره بقره (ص ۳۹) و پاورقی‌اش را هم ببینید.

۲. گاهی خدای مهربان شرط بخشش بی‌توبه گناهان کوچک را انجام کارهای بزرگ می‌داند مثل همین آیه و گاهی شرطش را ترک گناهان بزرگ می‌داند مثل آیة ۳۱ سوره نساء (ص ۸۳) و گاهی هر دو مثل آیة ۶۵ همین سوره.

همچنین، از کسانی که ادعا می‌کردند «مسیحی واقعی ماییم»، تعهد محکم گرفتیم؛ اما آن‌ها هم بخش مهمی از حرف‌هایی را فراموش کردند که آن‌ها را به خود می‌آورد. ما هم بینشان تا روز قیامت دشمنی پایدار و کینه ریشه‌دار انداختیم. خدا از کارهای مودبانه و زشتشان باخبرشان خواهد کرد. ۱۴

ای اهل کتاب، فرستاده ما محمد به سویتان آمده است. خیلی از مطالب تورات و انجیل را که همیشه مخفی می‌کردید، او برایتان آشکار می‌کند و از خیلی پنهان کاری‌هایتان هم چشم می‌پوشد.

بله، این کتاب نورانی و روشنگر، یعنی قرآن، از طرف خدا به سوی شما آمده است تا خدا با آن، آنانی را که دنبال رضای اویند، به راه‌های سلامت و خوشبختی راهنمایی کند و آنان را زیر نظر خودش از تاریکی‌های اعتقادی و اخلاقی به طرف نور معرفت و پاکی بیرون بکشد و به راه درست زندگی ببرد. ۱۵ ۱۶

کسانی که عقیده دارند: «خدا همان مسیح پسر مریم است»، حتماً بی‌دین شده‌اند. پیامبر! به آن‌ها هشدار بده: «اگر خدا اراده کند که مسیح پسر مریم و مادرش و همه ساکنان روی زمین را نابود کند، در برابر اراده‌اش از دست چه کسی کوچک‌ترین کاری ساخته است؟! فرمانروایی آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آن‌هاست، فقط در اختیار خداست؛ زیرا او هرچه بخواهد، می‌آفریند. بله، خدا از عهده هر کاری برمی‌آید.» ۱۷

یهودی‌ها و مسیحی‌ها ادعا می‌کنند: «ما فرزندان و دوستان خداییم!»^۱ بگو: «پس چرا خدا به سزای گناهانتان عذابتان می‌کند؟! نه، این‌طور نیست؛ بلکه شما هم بشری هستید از جمله مخلوقات خدا.» خدا هم هرکه را لایق ببیند، می‌آمزد و هرکه را مستحق عذاب ببیند، عذاب می‌کند؛ زیرا فرمانروایی آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آن‌هاست، فقط در اختیار خداست و به او ختم می‌شود آخر عاقبت همه. ۱۸

ای اهل کتاب، فرستاده ما محمد در دورانی به سویتان آمد که مدتی طولانی پیامبری نیامده بود^۲ و خیلی از مطالب تورات و انجیل را که مخفی می‌کردید، برایتان آشکار کرد تا روز قیامت نگویید: «برای ما مژده‌رسان و هشداردهنده‌ای نیامد.» الان دیگر مژده‌دهنده و هشداردهنده‌ای برایتان آمده است. بله، خدا از عهده هر کاری برمی‌آید. ۱۹

یادتان بیاید که موسی به قومش گفت: «مردم! لطف‌های خدا را در حق خودتان فراموش نکنید، وقتی بینتان پیامبرانی فرستاد و شما را صاحب اختیار خودتان کرد و چیزهایی به شما داد که به هیچ‌یک از جهانیان نداده بود. ۲۰

مردم! به سرزمین مقدس و حاصلخیز شامات^۳ وارد شوید که خدا برایتان مقدرش کرده است. به دشمن پشت نکنید و پا به فرار نگذارید که آن وقت، شکست سختی خواهید خورد.» ۲۱

گفتند: «موسی! در آن سرزمین جماعتی زورگو زندگی می‌کنند. تا آن‌ها از آنجا کوچ نکنند، ما پایمان را آنجا نخواهیم گذاشت! اول، آن‌ها از آنجا بروند. بعدش ما می‌رویم آنجا!» ۲۲

دو نفر از مردم خداترس که خدا نعمت ایمان و شجاعت به آنان داده بود، پیشنهاد کردند: «از دروازه اصلی شهر، یک دفعه به آن‌ها حمله کنید! پایتان که به شهر برسد، دیگر بیروزی تان حتمی است. اگر ایمان واقعی دارید، فقط به خدا توکل کنید.» ۲۳

۱. نگاه کنید به پاورقی آیه ۷۸ سوره بقره (ص ۱۲).

۲. در فاصله زمانی بین حضرت موسی و حضرت عیسی علیه السلام خیلی پیامبران آمدند؛ اما از زمان حضرت عیسی صلی الله علیه و آله تا زمان حضرت محمد صلی الله علیه و آله، یعنی حدود شش صد سال، حداکثر سه چهار پیامبر آمد. این دوران به «دوران فترت» معروف است.

۳. منطقه شامات شامل کشورهای فلسطین، لبنان، سوریه و اردن می‌شود. آیه ۱۳۷ اعراف (ص ۱۶۶)، ۹۳ یونس (ص ۲۱۹) و ۱۰۴ اسراء (ص ۲۹۲) را هم نگاه کنید.

ولی آن‌ها حرفشان را تکرار کردند: «نه موسی، تا وقتی آن‌ها آنجا هستند، ما ابداً پایمان را آنجا نخواهیم گذاشت. اصلاً خودت و خدایت بروید و با آن‌ها بجنگید. ما هم همین‌جا منتظر پیروزی تان می‌نشینیم!» ۲۴

موسی گفت: «خدایا، من و برادرم فقط اختیار خودمان را داریم؛ پس خودت بین ما و این جماعت منحرف داوری کن.» ۲۵ خدا فرمود: «حالا که سرپیچی و بی‌ادبی کردند، و رودشان به آن سرزمین چهل سال ممنوع شد! در این مدت، در بیابان‌ها آواره و سرگردان می‌مانند. دیگر هم به حال این جماعتِ منحرف افسوس نخور.» ۲۶

پیامبر! داستان واقعی هابیل و قابیل را برای یهودی‌ها و مسیحی‌ها بخوان: هر کدامشان برای نزدیک شدن به خدا یک قربانی تقدیم کرد. از هابیل پذیرفته شد، ولی از قابیل نه. او از روی حسادت، برادرش را تهدید کرد: «حتماً می‌کشمت!» هابیل جواب داد: «من کاره‌ای نیستم. خدا فقط از خودمراقبان می‌پذیرد. ۲۷ تو اگر به قصد کشت، به من دست‌درازی کنی، من جز برای دفاع دستم را رویت بلند نمی‌کنم. من نه از تو، بلکه از خدایی می‌ترسم که صاحب جهانیان است. ۲۸ من که بدم نمی‌آید بارگناهان من و خودت را به دوش بکشی^۱ و با این کار، جهنمی شوی! خب مجازات اهل ظلم همین است.» ۲۹

نفس سرکشِ قابیل برایش کشتنِ برادرش را کاری سبک جلوه داد، تا اینکه بالاخره او را کشت و در نتیجه، سرمایه‌ی عمرش را بر باد داد! ۳۰ بعد از مدتی، خدا به کلاغی مأموریت داد که زمین را برای مخفی کردن چیزی بگند تا به قابیل نشان دهد که جسد برادرش را چطور دفن کند. قابیل با خودش گفت: «خاک بر سرم! یعنی من نمی‌توانم مثل این کلاغ باشم و جسد برادرم را دفن کنم؟! دست آخر، از کار خودش حسابی پشیمان شد. ۳۱

۱. یعنی قاتل، علاوه بر گناه آدم‌کشی، با ظلمی که به مقتول کرده و حق حیات را از او گرفته است، گناهان مقتول را هم به دوش خواهد کشید.

برای پیشگیری از چنین جنایت‌هایی، به بنی اسرائیل گوشزد کردیم که هرکس انسانی را بکشد، بی‌آنکه مقتول، کسی را کشته یا در جامعه خراب‌کاری کرده باشد، انگار همهٔ مردم را کشته است! در مقابل، هرکس انسانی را از مرگ نجات بدهد، انگار به همهٔ مردم زندگی بخشیده است! البته پیامبران ما برای برقراری صلح و صفا میان بنی اسرائیل، دلیل‌های روشنی آوردند؛ باین همه خیلی‌هایشان در جامعه مشغول قتل و غارت شدند. ۳۳

مجازات افراد شروری که با خدا و رسولش مُحاربه^۲ می‌کنند و با خراب‌کاری‌های برنامه‌ریزی شده امنیت جامعه را برهم می‌زنند، این است: به تناسب جرمشان و بدون ترحم، آن‌ها را بکشند یا به صُلابه بکشند یا چهار انگشت دست راست و چهار انگشت پای چپشان را قطع کنند یا از شهرشان تبعیدشان کنند. تازه، این‌ها رسوایی آن‌ها در دنیاست و در آخرت هم عذابی بی‌اندازه نصیبشان می‌شود. ۳۳ اگر قبل از اینکه بتوانید دستگیرشان کنید، توبه کنید، مجازات‌های بالا را درباره‌شان اجرا نکنید؛ زیرا بدانید خدا آمرزندهٔ مهربان است. ۳۴

مسلمانان! در حضور خدا مراقب رفتارتان باشید و دنبال راه‌های نزدیک شدن به خدا باشید و در راه او مبارزهٔ همه‌جانبه کنید تا خوشبخت شوید. ۳۵ البته کسانی که بی‌دینی کنند، حتی به فرض محال، دو برابر تمام دارایی‌های زمین را داشته باشند و برای رهایی خودشان از عذاب روز قیامت هزینه‌اش کنند، هرگز از آن‌ها قبول نخواهد شد و عذابی زجرآور در انتظارشان است. ۳۶

۱. چون یک انسان شاید بتواند منشأ خیرات فراوانی در دنیا شود یا نسل فراوانی از او به دنیا بیاید یا با کشته شدن یا نجات یافتن او سنت شَرّ و خیری در عالم پایه‌گذاری شود یا عمل زشت و خوب قاتل و ناجی در هر فرصتی که برایشان پیش بیاید، تکرارشدنی باشد یا اینکه چون ما انسان‌ها زنجیروار به هم وصلیم و همگی متعلق به یک پیکریم، با مفقود شدن یا در جای خود ماندن یکی، کل این سلسله و پیکره ناقص شود یا کامل بماند. در قتل‌های همه یا بیشتر این‌ها اتفاق افتاد.

۲. «مُحاربه» یعنی اقدام مسلحانه و زُعب‌آور، برای تجاوز به جان و مال و ناموس مردم، مانند گروگان‌گیری و ترور و سرقت و بمب‌گذاری و ...

دائم می‌خواهند از آتش فرار کنند؛ ولی نمی‌توانند از آنجا فرار کنند. آخر، عذابشان دائمی است. ۳۷

چهار انگشت دست راست مرد و زن دزد را به سزای کار زشتی که کرده‌اند و به عنوان مجازات الهی، قطع کنید. خدا شکست‌ناپذیر کار درست است. ۳۸ اما کسی که بعد از دزدی و قبل از اینکه بتوانید دستگیرش کنید، توبه کند و مال دزدی را به صاحبش برگرداند، خدا به او لطف می‌کند و مجازات دزدی در حقش اجرا نمی‌شود؛ چون خدا آمرزندهٔ مهربان است. ۳۹ مگر نمی‌دانی که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین فقط در اختیار اوست: هر که را مستحق عذاب ببیند، مجازات می‌کند و هر که را لایق آمرزش ببیند، می‌آمرزد. آخر، خدا از عهدهٔ هر کاری برمی‌آید. ۴۰

پیامبر! مبادا کسانی که در بی‌دینی و نافرمانی سر از پا نمی‌شناسند، غصه‌دارت کنند: از منافق‌ها گرفته که به زبان می‌گویند: «اسلام آورده‌ایم» ولی در دل ایمان نیاورده‌اند، تا یهودی‌ها، منظور، یهودی‌های ساده‌لوحی است که هم دروغ‌بافی زمامدارانشان را می‌شنوند و هم برای عالمانشان خبرچینی می‌کنند؛ همان عالمانی که مطالب تورات را تغییر می‌دهند یا کم‌وزیاد می‌کنند و به آن عوام ساده‌لوح می‌گویند: «پیامبر اسلام اگر همانی را به شما گفت که ما گفتیم، از او قبول کنید؛ وگرنه از او دوری کنید!»

البته آن‌هایی که خدا از سر بی‌لیاقتی‌شان بخواهد گرفتارشان کند، در برابر خواستهٔ خدا کاری از دستت برایشان ساخته نیست. آن‌ها کسانی‌اند که خدا نخواسته است وجودشان را پاک کند. در دنیا با خفت و خواری زندگی می‌کنند و در آخرت هم عذابی بی‌اندازه در انتظارشان است. ۴۱

این عوام یهود، خبرچین اند و آن عالمان یهود، حرام خوار! اگر برای قضاوت بیشتر آمدند، بینشان داوری کن و اگر به صلاح نمی دانی، از آن ها رو بگردان. اگر از آن ها رو گرداندی، هرگز به تو ضرری نمی زند. حال، اگر خواستی داوری کنی، به عدالت بینشان داوری کن که خدا مردم عادل را دوست دارد. ۴۲

اصلاً با چه رویی تو را به داوری می طلبند؟! با آنکه تورات که حکم خدا در آن است، در اختیارشان است و با وجود این، از آن رو می گردانند! آخر، آن ها تورات را هم باور ندارند! ۴۳

ما تورات را فرستادیم که در آن، راهنمایی ها و روشنگری های ارزشمندی بود. پیامبرانی که تسلیم دستورهای خدا بودند و نیز عالمان خداجو و روحانیان یهودی که حفظ تورات بر عهده شان گذاشته شده بود و بر اصالت تورات گواه بودند، بر اساس همین کتاب برای یهودی ها داوری می کردند.

پس شما عالمان یهودی هم در اجرای احکام الهی از مردم نترسید و فقط از من حساب ببرید و آیات و احکام مرا به قیمت ناچیز مادی نفروشید. آن هایی که بر اساس آنچه خدا فرستاده است، داوری نکنند، واقعاً بی دین اند. ۴۴

در تورات، قصاص^۱ را برای جرم های عمدی، بر یهودی ها واجب کردیم، این طور که: جان در برابر جان، چشم در برابر چشم، بینی در برابر بینی، گوش در برابر گوش، دندان در برابر دندان و... در کل، زخم ها و ضربه های عمدی قصاص دارند.

البته هرکه از حق قصاص خودش گذشت کند، مایه آمرزشی است برای گناهان خودش. آن هایی که بر اساس آنچه خدا فرستاده است، داوری نکنند، واقعاً ستمکارند. ۴۵

به دنبال پیامبران گذشته، عیسی بن مریم را فرستادیم که کتاب آسمانی موجود در آن زمان یعنی تورات را قبول داشت و به او انجیل دادیم که در آن، راهنمایی‌ها و روشنگری‌های ارزشمندی بود و تأییدکننده کتاب آسمانی موجود در آن زمان، یعنی تورات. همچنین انجیل، راهنما و پندی بود برای خودمراقبان. ۴۶

به مسیحی‌ها دستور دادیم بر اساس آنچه خدا در انجیل فرستاده، داوری کنند. آن‌هایی که بر اساس آنچه خدا فرستاده است، داوری نکنند، واقعاً منحرف‌اند. ۴۷ این قرآن را حساب شده و هدف‌دار به سوی تو فرستادیم که تأییدکننده کتاب‌های آسمانی موجود است و به علاوه، از همه نظر به آن‌ها سراسر است. بنابراین، بر اساس آنچه خدا فرستاده، بین همه داوری کن و با دنباله‌روی از هوا و هوس آن‌ها از احکام قرآن رو برنگردان. برای هر گروهی از شما راه و روش روشنی در نظر گرفتیم.

اگر خدا می‌خواست، همه شما را امتی یکدست با یک دین قرار می‌داد؛ ولی چنین نکرد، تا با نعمت‌ها و استعداد‌های مختلفی که به شما داده است، امتحانتان کند. بنابراین، به جای بحث‌های اختلافی و بی‌فایده، در کارهای خوب از همدیگر سبقت بگیرید. به سوی خداست برگشتن همه‌تان و او از هر چیزی که سرش اختلاف داشته‌اید، با خبرتان می‌کند. ۴۸

علاوه بر فرستادن قرآن، به تو دستور دادیم: «بر اساس آنچه خدا فرستاده است، بین مردم داوری کن و تابع میل آن‌ها نباش و مواظب باش تو را از آنچه خدا به سوی تو فرستاده است، به انحراف نکشانند. اگر از دعوت و داوری‌ات سربلندی کردند، بدان که خدا می‌خواهد به مجازات بعضی گناهانشان گرفتارشان کند؛ چون خیلی از مردم منحرف‌اند. ۴۹ نکند آن‌ها دنبال قوانین دوران جاهلیت‌اند؟! البته برای گروهی که دنبال یقین‌اند، چه قانون‌گذاری بهتر از خداست؟!» ۵۰

مسلمانان! با یهودی‌ها و مسیحی‌ها طرح دوستی نریزید؛ چون وقت رودرویی با شما، آن‌ها هوای همدیگر را دارند! هر کدامتان دوست صمیمی آن‌ها شود، جزو همان‌ها محسوب می‌شود و خدا دست چنین مردم بدکاری را نمی‌گیرد. ۵۱

می‌بینی کسانی که بیماری سیاسی دارند، در دوستی با اهل کتاب سراز پا نمی‌شناسند و در توجیه این کارشان می‌گویند: «می‌ترسیم اتفاق ناگواری برایمان بیفتد و به کمکشان نیاز پیدا کنیم.» ولی شاید خدا از طرف خودش پیروزی یا گشایشی نصیب مسلمانان کند تا در نتیجه، آن بیمار دل‌ها از توهم‌هایی که در دل داشتند، پشیمان شوند. ۵۲ آن وقت است که مسلمانان به آن‌ها می‌گویند: «این اهل کتاب همان‌هایی‌اند که سفت و سخت به خدا قسم می‌خوردند که همیشه با شما نیستند؟!» با این کارشان، کارهای خوبی هم که احیاناً از آن‌ها سرزده است، هدر رفت و سرمایه‌ی عمرشان را باختند! ۵۳

مسلمانان! اگر عده‌ای از شما با تمایل به دشمن، در دین خودشان ثابت قدم نباشند، خدا مردمی را به صحنه خواهد آورد که: آنان را دوست دارد و آنان هم او را دوست دارند، در برخورد با مسلمانان نرم و فروتن‌اند و در برابر دشمنان بی‌دین سرسخت و قاطع‌اند، در راه خدا می‌جنگند و از سرکوفتِ هیچ سرزنش‌کننده‌ای نمی‌ترسند. این لطف خداست که به هر ملتی شایسته بداند، می‌دهد؛ زیرا خدا روزی گستر داناست. ۵۴

همه‌کاره‌تان فقط خداست و پیامبرش و مؤمنانی مانند علی بن ابی‌طالب که نماز را با آدابش می‌خوانند و در حال رکوع صدقه می‌دهند. ۵۵ هر که خدا و پیامبرش و این‌طور مؤمنان را به سرپرستی خودش بپذیرد، از حزب خداست و حزب خداست که پیروز است. ۵۶

مسلمانان! با کسانی از اهل کتاب که دینتان را مسخره می‌کنند و به آن متلک می‌پرانند و نیز با بی‌دین‌ها طرح دوستی نریزید. اگر واقعاً مسلمانید، در حضور خدا مراقب ارتباطاتتان با آن‌ها باشید. ۵۷

۱. این است گوشه‌ای از شرح حال سیاست‌مداران غربزده دوتابعیتی در کشورهای اسلامی.

۲. به آیه ۸۹ انعام (ص ۱۳۸) و ۲۴ توبه (ص ۱۹۰) هم نگاه کنید.

۳. این آیه به آیه ولایت معروف است و روایت‌های بسیاری از شیعه و سنی در این باره هست.

وقتی با اذان، مردم را برای خواندن نماز دعوت می‌کنید، نماز را مسخره می‌کنند و به آن متلک می‌پرانند! چون آن‌ها جماعتی‌اند که عقلشان را به کار نمی‌اندازند. ۵۸

بگو: «اهل کتاب، آیا عقده‌گشایی و عیب‌جویی‌تان از ما جز برای این است که ما خدا و قرآنی را که بر ما نازل شده و کتاب‌های آسمانی را که قبلاً فرستاده شده، باور کرده‌ایم و نیز برای اینکه بیشترتان منحرفید؟!» ۵۹

بگو: «گیرم که این باورها بد باشد! از سرانجامی بدتر از آن از نظر خدا باخبرتان کنم؟! آن‌هایی که خدا لعنتشان کرد و از آن‌ها خشمگین شد و بعضی‌شان را به صورت بوزینه و خوک درآورد و نیز آن‌هایی که در برابر طاغوت سر تسلیم فرود آوردند. بله، آن‌ها ایند که جایگاهشان بدتر است و از راه درست منحرف‌ترند.» ۶۰

وقتی پیشتان می‌آیند، ادعا می‌کنند: «اسلام آورده‌ایم.» درحالی‌که با بی‌دینی پیشتان می‌آیند و با همان بی‌دینی هم بیرون می‌روند! خدا بهتر می‌داند چه نیت‌ها و نقشه‌های شومی در سر می‌پرورانند. ۶۱

خیلی‌هایشان را می‌بینی که در زدن حرف‌های گناه‌آلود، تجاوز به حقوق مسلمانان، ربا و رشوه‌خواری سراز پا نمی‌شناسند. راستی که کارهای زشتی می‌کنند! ۶۲

چرا عالمانِ خدا جو و روحانیان اهل کتاب آن‌ها را از حرف‌های گناه‌آلود و حرام‌خواری‌شان نهی نمی‌کنند؟! راستی که سکوت زشت و موذیان‌ه‌ای در پیش گرفته‌اند! ۶۳

یهودی‌ها به مسخره می‌گفتند: «دست خدا تنگ است!»^۱ دست خودشان تنگ باد! و به سزای این حرفشان لعنت خدا بر آن‌ها! نخیر، دست خدا خیلی هم باز است و هرطور صلاح بداند، روزی می‌دهد. البته معارفی که به سوی تو فرستاده شده، سرکشی و بی‌دینی خیلی‌هایشان را زیاده‌تر می‌کند!

ما هم تا روز قیامت، بینشان دشمنی پایدار و کینه‌ریشه‌دار انداختیم. برای نابودی اسلام، هر بار آتش افروزی کنند، خدا خاموشش می‌کند. همه تلاششان را برای خراب‌کاری در جامعه به کار می‌بندند. خدا خراب‌کارها را دوست ندارد. ۶۴

۱. اشاره می‌کند به آیه‌های ۱۶۳ تا ۱۶۶ سوره اعراف (ص ۱۷).

۲. با شنیدن آیه‌هایی که کمک به نیازمندان را قرض‌دادن به خدا می‌داند، مانند ۲۴۵ سوره بقره (ص ۳۹)، یهودی‌ها به طعنه می‌گفتند: «این چه خدای فقیر و بخیلی است که برای روزی‌رساندن به بعضی بندگان، از بعضی دیگرشان کمک می‌خواهد?!»

اگر اهل کتاب واقعاً ایمان داشته باشند^۱ و از گناهان بزرگ دوری کنند، گناهان کوچکی را که از دستشان در رفته است، بدون توبه محو می‌کنیم و در باغ‌هایی پُرناز و نعمت جایشان می‌دهیم. ۶۵ همین طور، اگر آن‌ها به تورات و انجیل و کتاب‌های آسمانی که به سویشان فرستاده شده است، واقعاً عمل می‌کردند، از برکت‌های آسمان و زمین برخوردار می‌شدند. فقط گروهی از آن‌ها میانه‌رو و گوش به فرمان اند؛ ولی خیلی‌هایشان بد رفتار می‌کنند! ۶۶

پیامبر! فرمان خدا را شفاف به مردم اعلام کن و بگو که جانشینت کیست. اگر این کار را نکنی، مأموریت پیامبری‌ات را به سرانجام نرسانده‌ای! خدا از شرّ مردم منافق و موذی حفظت می‌کند؛ چون خدا جماعت بی‌دینی را که فرمان خدا در انتخاب جانشین تو را نپذیرند، در رسیدن به اهدافشان موفق نمی‌کند. ۶۷

بگو: «ای اهل کتاب، تا وقتی به تورات و انجیل و کتاب‌های آسمانی که به سویتان فرستاده شده است، واقعاً عمل نکنید، هیچ ارزش و اعتباری ندارید!» البته قرآنی که به سوی تو فرستاده شده، سرکشی و بی‌دینی خیلی‌هایشان را زیاده‌تر می‌کند. بنابراین، تو دیگر به حال این جماعت بی‌دین افسوس نخور. ۶۸

البته از کسانی که اسلام آورده‌اند و یهودی‌ها و صابئی‌ها و مسیحی‌ها،^۲ آن‌هایی‌شان که خدا و روز قیامت را واقعاً باور دارند و کار خوب می‌کنند، نه ترسی بر آنان غلبه می‌کند و نه غصه می‌خورند. ۶۹

از بنی اسرائیل تعهد محکم گرفتیم و پیامبرانی به سویشان فرستادیم. هر بار که پیامبران چیزی برایشان می‌آوردند که باب میلشان نبود، عده‌ای را دروغگو می‌دانستند و عده‌ای را شهید هم می‌کردند! ۷۰

۱. آیه ۶۲ بقره (ص ۱۰) و ۶۹ همین سوره را درباره ایمان واقعی و نیز آیه ۳۱ نساء (ص ۸۳) و ۱۲ همین سوره را درباره بخشش بی‌توبه گناهان کوچک ببینید.

۲. این آیه به «آیه تبلیغ» معروف است. آیه سوم همین سوره را هم نگاه کنید.

۳. آیه ۶۲ سوره بقره (ص ۱۰) را هم ببینید.

یهودی‌ها خیال می‌کردند که چون نژاد برترند، مجازاتی در کار نیست؛ پس خودشان را به کوری و کری زده بودند! اما خدا لطف کرد و به آن‌ها فهماند که ملاک برتری، بندگی خداست؛ ولی باز خیلی‌هایشان خود را در کوری و کری نگه داشتند. خدا می‌بیند که چه می‌کنند.^{۷۱}

کسانی که عقیده دارند: «خدا همان مسیح، پسر مریم، است!» بی‌دین شده‌اند؛ درحالی‌که مسیح می‌گفت: «بنی اسرائیل، خدایی را پرستید که صاحب اختیار من و شماست؛ چون هرکه در عبادت خدا به شریکی معتقد باشد، خدا بهشت را بر او حرام می‌کند و جایگاهش آتش خواهد بود. بدکارها هم هیچ یآوری ندارند.»^{۷۲}

همچنین، کسانی که عقیده دارند: «خدا یکی از سه معبود است!» بی‌دین شده‌اند. معبودی جز معبود یگانه نیست و اگر به این حرف‌های بی‌اساسی که می‌گویند، پایان ندهند، هر کدامشان که با اصرار بر این حرف‌ها بی‌دینی کنند، حتماً دچار عذابی زجرآور می‌شوند.^{۷۳} پس چرا به درگاه خدا توبه نمی‌کنند و از او آموزش نمی‌خواهند؟! حال آنکه خدا آمرزندهٔ مهربان است.^{۷۴}

مسیح، پسر مریم، فقط پیامبری بود که قبل از او هم پیامبرانی آمدند و رفتند و مادرش هم بانوی باصداقتی بود که به یگانگی خدا و آمدن پیامبران اقرار می‌کرد. هر دو هم مثل بقیهٔ انسان‌ها غذا می‌خوردند. ببین چطور آیه‌هایمان را برایشان توضیح می‌دهیم و آن وقت ببین چطور با پرستش مسیح و مادرش از مسیر حق به انحراف کشیده می‌شوند؟!^{۷۵}

بپرس: «به جای خدا، چیزهایی را می‌پرستید که اختیار سود و زیانتان را ندارند؟! درحالی‌که تنها خدا خواسته‌هایتان را می‌شنود و نیازهایتان را می‌داند.»^{۷۶}

هشدار بده: «ای اهل کتاب، در معارف دینتان به ناحق تحریف و بزرگ‌نمایی نکنید و تابع میل بت‌پرست‌هایی نباشید که قبل از این گمراه شدند^۲ و تازه، خیلی‌ها را هم به گمراهی کشانند و در نتیجه خودشان هم از راه درست دورتر شدند.»^{۷۷}

۱. آیهٔ ۸۰ بقره (ص ۱۲) و ۲۴ آل عمران (ص ۵۳) را هم ببینید.

۲. عقیدهٔ مسیحی‌ها در سه‌گانه‌پرستی، شاید از سه‌گانه‌پرستی آیین بودایی و برهمنی هند و چین ریشه گرفته است. بوداییان به سه خدا، یعنی برهما و ویشنو و شیوا، اعتقاد دارند. مسیحیان هم به سه خدا، یعنی آب و ابن و روح القدس، معتقدند.

از بین بنی اسرائیل، آن‌هایی که با عقاید باطل بی‌دین شدند، گرفتار لعن داوود و عیسی بن مریم شدند. این لعن به سزای این بود که از دستورهای پیامبران نافرمانی کردند و دائم از خط‌قرمزهای الهی می‌گذشتند. ۷۸. همدیگر را نیز نهی از منکر نمی‌کردند. با ترک این واجب سازنده، واقعاً کار زشتی می‌کردند! ۷۹. خیلی‌هایشان را می‌بینی که با بت‌پرست‌های بی‌دین طرح دوستی می‌ریزند. واقعاً که زشت است آنچه خودشان برای خودشان از پیش می‌فرستند! در نتیجه، گرفتار خشم خدا می‌شوند و در عذاب جهنم ماندنی‌اند. ۸۰. اگر خدا و پیامبر و آنچه را به سویی فرستاده شده است، واقعاً باور داشتند، با بت‌پرست‌های بی‌دین طرح دوستی نمی‌ریختند؛ ولی خیلی‌هایشان منحرف‌اند. ۸۱.

سرسخت‌ترین مردم در دشمنی با مسلمانان، یهودی‌ها و بت‌پرست‌هایند! در مقایسه با آن‌ها و در برخی مواضع، نزدیک‌ترین مردم در دوستی با مسلمانان، مسیحی‌هایند. این برای آن است که در بینشان کشیش‌های اهل علم و راهب‌های خداترس به چشم می‌خورند و همچنین، برای اینکه نوعاً مسیحی‌ها در برابر حق گردن‌کلفتی نمی‌کنند! ۸۲.

وقتی مسیحی‌های واقعی به آنچه بر پیامبر فرستاده شده، گوش فرا می‌دهند، بر اثر شناختی که از حقیقت پیدا می‌کنند، می‌بینی که مثل ابر بهار می‌گریند! آنان می‌گویند: «خدا یا، اسلام آوردیم؛ پس ما را همنشین کسانی کن که به یکتایی خدا و برحق بودن این پیامبر گواهی می‌دهند. ۸۳.